

передбачає такі види покарань, як штраф, виправні роботи, обмеження волі та позбавлення волі.

Таким чином, варто зробити висновок, що повітряний простір України є єдиним, без розподілу за відомчою належністю, та доступним усім користувачам повітряного простору України з рівними правами щодо його використання. Також, не менш важливим є суспільна небезпечність, яка виникає з цього злочину і полягає в тому, що при вчиненні порушення правил повітряного простору створюється загроза для життя та здоров'я людей, а також це може перешкоджати виконанню польотів літальними апаратами. Порушення цих вимог тягне за собою настання кримінальної відповідальності, що встановлена чинним законодавством України.

Література

1. Гусар О. А. Використання повітряного простору в Україні: організаційні засади / О. А. Гусар, А. В. Куліш // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2017. – № 1. – С. 13-20.

2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Про затвердження Положення про використання повітряного простору України: постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 401 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/401-2002-%D0%BF/page>.

УДК 347.440(043.2)

Денисова Л. Ч., студентка,

Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій,
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів

Науковий керівник: Шпомер А. І., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ АВІАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ

Транспорт взагалі, і повітряний транспорт зокрема, відіграє важливу роль у межі транспортної системи України, а також у здійсненні міжнародного сполучення. Особливості діяльності повітряного транспорту зумовлює його пріоритетний подальший розвиток у майбутньому.

За таких умов має бути належне правове регулювання перевезення вантажу повітряним транспортом, оскільки це впливає не тільки на якісні та кількісні характеристики діяльності підприємств

авіаційного транспорту, але і на зростання економічних показників держави. Тому, на сьогодні актуальним є питання вдосконалення правового регулюється перевезення вантажу авіаційним транспортом.

Відповідно до п. 78 ст. 1 Повітряного кодексу України, під повітряним перевезенням слід розуміти перевезення пасажирів, багажу, вантажу або пошти, яке здійснюється повітряним судном на підставі відповідного договору повітряного перевезення. У Господарському кодексі неодноразово вживається термін «господарський договір перевезення вантажу», втім, відсутнє визначення договору перевезення вантажу авіаційним транспортом. Цивільний кодекс містить лише загальне визначення договору перевезення вантажу. Так, відповідно до ст. 909 ЦК по цьому договору одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити довірений їй другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а відправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату.

Відсутність законодавчого визначення договору перевезення вантажу повітряним транспортом неодноразово привертало увагу науковців. Так, на думку І. О. Безлюдько, договором перевезення вантажу повітряним транспортом є договір, за яким одна сторона (повітряний перевізник) зобов'язується доставити повітряним шляхом довірений їй другою стороною (вантажовідправником або замовником) вантаж до аеропорту призначення у встановлені у договорі строки та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачу), а замовник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату [1].

Таке тлумачення договору перевезення вантажу авіаційним транспортом дає можливість виокремити істотні умови договору, з'ясувати суб'єктивний склад та його зміст.

Так, можна припустити, що істотними умовами договору перевезення вантажу авіаційним транспортом можуть бути такі: умова про предмет, термін перевезення та ціна. Предметом виступають послуги з доставки ввірених перевізникові матеріальних цінностей (вантаж, багажу, пошти) (ч. 1 ст. 909 ЦК України). При цьому науковці, зокрема О. Л. Дзюбенко наголошує, що корисний ефект такої послуги полягає у переміщенні (транспортуванні) матеріальних об'єктів та у наданні інших послуг, пов'язаних з перевезенням, до яких можна віднести такі: переміщення вантажу та багажу без втрат, навантаження-вивантаження, тимчасове

зберігання вантажу, здавання вантажу одержувачу та його вивезення та інше.

Що стосується суб'єктів договору перевезення, то їх також чітко не встановлено. Відповідно до ст. 306 ГК України суб'єктами відносин перевезення вантажів є: перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі. Відповідно до Повітряного кодексу суб'єктами відносин перевезення вантажів авіаційним транспортом є: авіаційний перевізник (авіаперевізник) та користувач аеропорту (аеродрому).

Більш широкий перелік суб'єктів зазначених відносин вміщено у Законі України «Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів», а саме: агент; вантажовідправник; вантажоодержувач; власник вантажу (або довіритель).

Договори перевезення вантажу авіаційним транспортом можуть бути як консенсуальними, так і реальними, хоча законодавець прямо не вирішує це питання. Проте, якщо положення ч. 1 ст. 909 ЦК України в частині, що визначає зобов'язання перевізника доставити «довірений» йому другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення, розуміти як таке, що виникає таке зобов'язання лише після прийняття вантажу, то можна зробити висновок про встановлення законодавчої презумпції реальності договору перевезення вантажу.

Договір перевезення вантажу авіаційним транспортом може бути як платним, так і безоплатним. Про платність договору свідчить тип договору – договір надання послуги. Про платність також свідчить п. 6.2 розділу 6 Правил повітряних перевезень вантажів, де зазначено, що «перевізник за заявою вантажовідправника може оформити авіавантажну накладну і стягнути за це з вантажовідправника відповідну плату».

Таким чином, правове регулювання перевезень вантажу повітряним транспортом здійснюється Цивільним кодексом України (глави 47-53, 64), Господарським кодексом України (ст.ст. 306-316), Повітряним кодексом України, Правилами повітряних перевезень вантажів, а також нормами міжнародного права, зокрема, Конвенцією про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень.

Однак, у чинному законодавстві відсутнє визначення договору перевезення вантажу авіаційним транспортом, тому вважаємо, що його можна визначити як договір, за яким одна сторона (повітряний перевізник) зобов'язується доставити повітряним шляхом довірений їй другою стороною (вантажовідправником або замовником) вантаж до аеропорту призначення у встановлені у договорі строки та

видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачу), а замовник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату. Виходячи з цього можна констатувати, що договір перевезення вантажу авіаційним транспортом є двостороннім, реальним і оплатним.

Література

1. Безлюдько І. О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом за цивільним правом України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / І. О. Безлюдько. – К., 2005. – 20 с.

УДК 343.85(043.2)

Деркач С. І., студент,

Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів

Науковий керівник: Парасюк Н. М., к.ю.н., доцент

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ПРОТИДІЇ ТРАНСПОРТНИМ ЗЛОЧИНАМ

Невід'ємною складовою індустріалізації суспільства є зростання транспортних потоків. Негативними супутниками цих процесів є збільшення транспортних пригод, підвищення травматизму та відповідно збільшення кількості злочинних порушень правил, які визначають безпеку дорожнього руху та експлуатації транспорту. Всі ці обставини свідчать про те, що однією із актуальних проблем для нашої держави на сьогодні є протидія транспортним злочинам. Важливим аспектом цієї діяльності є проведення віктимологічного та кримінологічного дослідження кримінально-правових норм, які передбачають відповідальність за транспортні злочини. В кримінології транспортні злочини відносять до необережної злочинності. Стверджується також, що «з розвитком виробничої і технічної інфраструктури, подальшою механізацією і автоматизацією виробництва, впровадженням нових сучасних технологій та, як правило, розширенням у КК України переліку складів злочинів, що передбачають необережну форму вини, структура цих злочинів у подальшому буде змінюватися» [1, с. 357].

Діяльність органів державної влади у сфері протидії транспортним злочинам включає в себе правові, соціальні, організаційні, управлінські та інші заходи. На сьогодні у нас фактично відсутня система організаційно-планових та інженерних заходів в галузі удосконалення організації руху транспорту та пішоходів в населених пунктах. Застосовувані заходи носять